

nem lehet leszerelni.

Retsinger Ferenc: Jönnek a diósgyőri vasgyár éhezõ munkásai is!

Peyer Károly: És ha van lelke a kormánynak, akkor a felvonuló munkásság mellének szegezheti a csendőrszuronyt azért, mert a munkások ezrei nem bírják nézni gyermekeik éhségét és meztelenségét.

Ezután a titkos társaságokról beszélt. Nem lehet tanácskozni olyan kormánnyal, amelynek tagjairól a nemzetgyűlés nyílt ülésén állították, hogy a titkos társaságok tagjai. Felolvassa az állambiztonsági szervezet egy nyomtatványát, amely géppuskák és fegyverek nyilvántartására vonatkozik.

Felkiáltások a szociáldemokrata pártan: Mi ez? Hát nemcsak a katonaságnak van legyvere?

Peyer Károly: Ez a szervezet teljesen az Ochrana mintájára működik. Néhányan összeállnak, kinevezik egymást vezérnek, vezérbajtársnak, a villamoson kihallgatják a beszélgetéseket. Egyeseket börtönbe juttattak, másokat állásuktól fosztottak meg. A szabadkőműves páholy palotáját elkobozta a kormány és az állami tisztviselők betegsegélyző alapjának adta. Az elkobzással és a jótékony céllal azonban nem tartom összeegyeztethetőnek, hogy a kormány az épületet majdnem ingyen odaadta a MOVE-nak kétezer aranykorona évi bérért. A kormány terjessze be a MOVE-t a szabadkőművesek elveit házára kötött bérleti szerződést a nemzetgyűlés elé. Hadd lássuk, hogy ugyanakkor, amikor a kormány törvényjavaslatot szándékozik beterjeszteni a titkos szövetségek ellen, ugyanakkor bérleti szerződésekkel támogatja azokat a szervezeteket, amelyek ellen törvényjavaslatokkal készül fellépni a külföldi közvélemény meggyőzésére.

A frankhamisításról szólva kijelenti, hogy a kormány a kellemetlen külföldi megállapításokat elhallgatja, így

elhallgatta a francia rendőrség válaszát, amelyet a budapesti rendőrség azon kérdésére adott, hogy miért nem hozta a francia kormány Magyarország tudomására a frankhamisításról szóló adatait, ha a bűncselekményről már évekkor elzárult tudott. A válasz szerint a francia rendőrség azért nem tette ezt, mert adatai szerint a hamisítás a magyar kormány tudtával történt és az adatok nullifikálására azonnal akció indult meg.

A külpolitikai helyzet javulásáról csak Locarno szellemében tudja elképzelni. Ezt azonban belső béke nélkül nem lehet elérni, mert a kormány a gyűlölködés politikáját követi.

Gadi Gaszton szólal fel ezután: A hónapokig tartó frankvitában a baloldalnak nem az volt a főcélja, hogy az igazság kiderüljön, hanem hogy a Bahlen-kormány megbukjon. Kapcsolatot lát abban a tényben, hogy Magyarországon a szociálisták erőszakolják a frankügyet és Franciaországban is szociálisták igyekeznek ugyancsak napirendi kérdéssé tenni a magyarországi bűncselekményt. Megütőközéssel látja a küönben korrekt Briand nyilatkozatát, aki azt mondta, hogyha a magyar bíróságok nem hoznának megfelelő ítéletet, akkor bizonyos lépéseket tesz a francia kormány a frankügy miatt. Tiltakozik az ellen, hogy a francia kormány ilyen nyilatkozatokkal még csak meg is kísérelje rászorítani a magyar kormányt a bíróságok befolyásolására, vagy, hogy a Népszövetség útján próbálna bármiféle beavakozást a magyar bírói ítéletekre. A frankhamisítás ártatlan szunyogcsipés ahhoz a hamisításhoz képest, amely a békeszerződésekben bekövetkezett.

A költségvetés vitájának kérdésére rátérve, megállapítja, hogy a deficitmentesség nem a kormány érdeme, hanem az adózó közönségé. Ezzel szemben a kormány nem sokat törődik az adózók érdekeivel, hiszen a közutak állapota nagyon rossz és egyáltalán nem lát nagyobb vonalú terveket az utak kiépítése tekintetében. Az ország teherviselése tekintetében a mezőgazdaság az, amely köteletségének megfelelő, amelynek puztulása magával rántja az országot és a kormány mégis a kereskedelmi és ipari és saját üzemeit dédélgeli.

Gadi Gaszton: Pazarlásnak kell minősíteni azt a veszteséget, amely a vámcseledek révén érte az államot az ellenőrzés hiánya miatt. Ugy hallotta, 500 milliórd az állam vesztesége. Ezután elemezt bírálja a fennálló adórendszer, amely antiszociális és igazságtalan.

A titkos társaságok kérdése csak abban a percben válik veszedelmessé, amikor ezek a társaságok illetéktelen hatalmat és befolyást nyernek az állami gépezet bármely ágában. A kormánynak nem szabad eltérnie, hogy tisztviselői ilyen társaságok, vagy alakulatok tagjai legyenek.

Ezután Rupert Rezső szólal fel. Beszédében a franküggyel foglalkozott a kormány politikai felelősségét hangoztatta. A frankhamisítók a háború veszedelmét idézték fel. Kifogásolja, hogy Windischgrätz vagyonára nem rendelék el a büntügyi zárlatot. Indokolatlannak tartja, hogy Baross és Zdravec ellen az eljárás megszüntették. Véleménye szerint hasonló ügyben Magyarországnak is nemzetközi bíróságot kellene követelnie. (Nagy zaj.)

Az országnak nem volna szüksége külföldi tőkére, mert belső erőink is elégségesek. A szandás felesleges volt és csődöt mondott. Hiteletünk teljesen szűnhet. A bankok uszorkamaira dolgoznak, holott a magángazdaság talpraállítása nélkül nem lehet egészséges pénzügyi politikáról beszélni. A mostani kormányzati rendszer panamázik és kijár...

Vass József: Magátvá teszi ezt a vájat?

Rupert: A miniszter ur engem nem terrorizál.

Vass: Azt mondja meg, fentartja-e ezt az állítását? Ő azt mondta, hogy panamázik a kormány.

Rupert: Ne terrorizáljon, miniszter ur és nézze meg a naptárban, mit mondom. Minden képviselő panamázik, aki gazdasági vállalatnak igazgatósági tagja, mert az összeférhetlenségi törvény nem a már megőriént kijárasok ellen készült, hanem azok megelőzésére.

A francia és spanyol kiküldöttek ultimátumot adtak át a riffeknek.

A riffek csak mint egyenrangú felek hajlandók tovább tárgyalni.

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) Párisból jelentik: A francia, spanyol és rífi delegáció tagjai között súlyos konfliktus állt be, mert a francia kiküldöttek 48 órási ultimátumot adtak át a riff kiküldötteknek, azzal, hogy ez alatt az idő alatt el kell fogadják a francia-spanyol békediktátumot. A riffek elvették az ultimátumot, de nem mutatnak hajlandóságot annak elfogadására. Álláspontjuk az, hogy senki

Vass: Szóval fentartja a panamára vonatkozó vádját. Rendben van, majd számon kérem.

Rupert: Mivel a nemzet életben maradása és a kormány távozása közt junktimoi lát, követeli a kormány távozását.

Herczegh Béla után Szabó Imre kijelenti, hogy az adóterheket súlyosbították, anélkül, hogy a pénzügyi bajokon segítettek volna. A munkanélküliség országszerte nagy, a salgótarjáni eset nem marad elszigetelt jelenség. Tiltakozik ama rendelet ellen, amely április 29-től május 2-ig minden gyűlést és felvonulást megtilt. Felolvassa a szociáldemokrata párt kiáltványát, amely azt hangoztatja, hogy minden kultardílam megengedi május 1-je megünneplését. Hangoztatja a kiáltvány a munkásság törhetetlen békevágyát, a háborús veszély egyetlen ellenszerét a békeszerződések reviziójában látja. A munkásság tántoríthatatlan hiva a demokratikus haladásnak és rokonszeavét fejezi ki a reakció alatt szenvedő országok munkásai iránt. A kiáltvány végül felhívja az ország dolgozó népét, hogy május 1-jét munkássággal ünnepelje meg.

Az elnök javasolta, hogy a nemzetgyűlés pénteken délelőlt folytassa a költségvetés tárgyalását.

Az ülés 10 órakor ért véget.

sem győzte le őket és csak mint egyenrangú ellenfelek hajlandók folytatni a béketárgyalásokat. Ezzel szemben a francia és a spanyol kormány megbízottai legyőzötteknek tekintik a riffeket és ragaszkodnak ahhoz, hogy a békefeltételeket vita nélkül fogadják el. Ilyen körülmények között valószínű, hogy a harc ismét megindul.

Májusban, vagy júniusban megkezdik az egyetemi építkezéseket.

A kultuszminiszter levele a polgármesterhez. — Rohamlépésben építi fel a város az új bérházat.

A polgármester a csütörtöki tanácsülésen bejelentette, hogy hosszú levelet kapott Klebelsberg Kunó gróf kultuszminisztertől, aki válaszol a tanács legutóbbi táviratára. A tanács ugyanis táviratilag köszönte meg a kultuszminiszternek, hogy sikerült kieszközölnie a pénzügyminisztertől egymillió aranykoronát a szegedi egyetem építkezéseire és ezzel lehetővé tette az építkezés azonnali megkezdését. Bejelentette a tanács a miniszternek azt is, hogy a gyermek-klinika építésére kijelölt telek már rendelkezésre is áll és így az építkezés azonnal megkezdhető.

A kultuszminiszter most a polgármesterhez írt leveleiben arról értesíti a város hatóságát, hogy teljes erővel kezdi meg a kormány a szegedi egyetem klinikáinak építését és már meg is bíra Korb Flóris műépítési tervek és a költségvetés összeállításával. Mivel így az egyetem számára kijelölt területekre hamarosan szükség lesz, a miniszter eljár a kereskedelmi miniszternél, hogy a telkekre minél hamarabb adja meg a városnak a kisajátítási jogot. Remény van arra, hogy ezt a jogot a város egy- két héten belül meg is kapja.

A levélnek voltak más érdekesebb részletei is, de ezekről a polgármester zárt ajtó mögött, bizalmasan informálta a tanács tagjait.

A nyílt tanácsülésen a polgármester a levél rövid tartalmának ismeretelése után felszólította Berzenczey Domokos műszaki főtanácsost, hogy most már rohamlépésben készíttesse elő az új városi bérház építését. Fenyő Lajos műszaki tanácsos erre bejelentette, hogy a Szentháromság utcában vásároított telekre a háromemeletes bérház terve már régebben elkészült és megkezdődött a költségvetés összeállítását is, úgy hogy a versenytárgyalási felhívást a jövő héten már közzé is teheti a város.

Az új bérház építése azért van összefüggésben az egyetemmel, mert a polgármester íti kívánja elhelyezni azokat a lakókat, akik a Templom-téri házak kisajátításával hajléktalannokká válnak.

A polgármester a kultuszminiszter levelével és az egyetemi építkezésekkel kapcsolatban ér-

deklódé:stunkre a következőket mondta:

— Most már egészen biztos, hogy az egyetem építése májusban, vagy júniusban feltétlenül megkezdődik. Ha a kereskedelmi minisztertől megkapjuk a kisajátítási jogot, akkor a kisajátítási eljárást haladéktalanul meg kell indítanunk. A közgyűlés által az egyetemre megszavazott öt és félmillió kölcsönt azonban nem vesszük fel egyszerre, hanem csak olyan részletekben, hogy a szükséges összeg mindig rendelkezésünkre álljon. Hogy honnan vesszük fel, az egyelőre bizonytalan. A belügyminisztertől már kérünk információkat az újabb városi külföldi kölcsön feltételeiről, de kérünk ajánlatot több hazai pénzintézetétől is. Az egyik ajánlatot, a Földhitelintézet már tett is elég kedvezőnek látszó ajánlatot. Mivel a kölcsön-szerzés elég hosszadalmas műveletet kíván, az egyetemi építkezésekhez szükséges városi hozzájárulást egyelőre a kisvasút pénzéből előlegezzük. Valószínűleg — a közgyűlési határozat intenciói szerint — a megszavazott városi hozzájárulásból mindig csak annyit folyósítunk, amennyit az állam ad az építkezésekhez.

— A Szentháromság-uccai bérház építését azonban nagyon gyorsan meg kell kezdenünk, hogy a Templom-téri lakóknak megfelelő hajlékot adhassunk. Ez a ház körülbelül három és fél-négymillió koronába fog kerülni. A fedezetet még nem jelöltük ki, lehet, hogy az egyetem céljaira felveendő kölcsönből építjük fel ezt is, ha azonban a tanyai vasút pénzéből marad, azt fordítjuk a közgyűlés határozata értelmében erre a célra.

Elmondotta még a polgármester, hogy azért ragaszkodott és harcolt a Szentháromság-uccai telek megvásárlásáért, mert nem akarta, hogy azok a lakók, akik az egyetemi építkezések miatt elvesztik lakásukat, esetleg olyan lakásba kerüljenek, amely távol esik a Templom tér környékétől.

x A DELMAGYARORSZÁG többezerkötetes kölcsönkönyvtárában havi díj előfizetők részére 12 és 10, heti díj 2000 korona.